VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 145)**

z dnia 10 grudnia 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka (nr 145)

10 grudnia 2013 r.

Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka, obradująca pod przewodnictwem poseł **Stanisławy Prządki (SLD)**, przewodniczącej Komisji, rozpatrzyła:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (druk nr 1976).

W posiedzeniu udział wzięli: **Jerzy Kozdroń** sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości wraz ze współpracownikami oraz senator **Bohdan Paszkowski**.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Daniel Kędzierski**, **Barbara Orlińska** i **Maciej Zaremba**- z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Łukasz Nykiel**, **Dorota Rutkowska-Skwara**- legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Otwieram 145. posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Stwierdzam kworum. Porządek dzienny posiedzenia przewiduje rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (druk nr 1976). Czy państwo posłowie mają uwagi odnośnie do porządku dziennego? Nie słyszę uwag, dziękuję.

Witam państwa posłów oraz zaproszonych gości. Witam pana sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzego Kozdronia wraz ze współpracownikami. Witam pana senatora Bohdana Paszkowskiego. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. Proszę pana senatora Bohdana Paszkowskiego o przedstawienie pierwszej poprawki Senatu.

Senator Bohdan Paszkowski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, pierwsza poprawka dotyczy doprecyzowania zakresu ustawy. Proponujemy konkretnie ująć, które przepisy i w jakim zakresie w nowelizacji z maja br. ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece obejmie zmiana. Nie wejdą one w życie z dniem 1 grudnia br. Z tego powodu uwzględniamy przepis, aby w poprzednio zmienionym w maju art. 34^4 doprecyzować, które przepisy będą stosowane dopiero od dnia 1 lipca 2014 r. To sugestia naszych legislatorów. Cała ustawa w pewnym zakresie będzie stosowana od dnia 1 grudnia 2013 r.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję panu senatorowi. Czy pan minister chciałby się odnieść do proponowanej zmiany?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Jerzy Kozdroń:

Wysoka Komisjo, pani przewodnicząca, popieram poprawki złożone przez Senat. W tej sytuacji nic lepszego nie wymyślimy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Proszę uprzejmie o zabranie głosu przedstawiciela Biura Legislacyjnego.

Legislator Łukasz Nykiel:

Dziękuję, pani przewodnicząca. Wysoka Komisjo, Biuro Legislacyjne w pierwszej kolejności chciałoby zwrócić uwagę na kwestie formalne. Wszystkie poprawki – począwszy od pierwszej do trzeciej – należy przegłosować łącznie. Są one ze sobą powiązane. Zanim przejdę do omówienia uwag i zastrzeżeń Biura Legislacyjnego do konkretnych poprawek pozwolę sobie przypomnieć państwu okoliczności uchwalenia tej nowelizacji w okresie

vacatio legis. Mamy do czynienia z tego rodzaju sytuacją. W dniu 24 maja br. parlament przyjął ustawę o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Określił w niej w art. 3 przepis dotyczący wejścia jej w życie. Ustawa miałaby wejść w życie z dniem 1 grudnia 2013 r. Na przełomie września i października br. posłowie przedłożyli projekt nowelizacji w zakresie *vacatio legis* w nowelizacji ustawy. Zaproponowano zmianę przepisu o wejściu w życie ustawy z dnia 1 grudnia 2013 r. na 1 lipca 2014 r. Przyczynił się do tego przedłużający się przetarg, który miał na celu wyłonienie wykonawcy systemu teleinformatycznego, jaki miał obsługiwać nowe elementy funkcjonalności Centralnej Informacji.

Sejm w trybie szybkim przyjął ustawę praktycznie bez poprawek. Dodana została jedynie jedna drobna poprawka legislacyjna. W dniu 8 listopada ustawa została przegłosowana przez Sejm i przyjęta. W dniu 12 listopada ustawa została przekazana do Senatu. W tym samym dniu Senat ją otrzymał. Nie skierował jednak ustawy o zmianie ustawy o zmianie ustawy z dnia 8 listopada na najbliższe możliwe posiedzenie Senatu. Było to ważne, bowiem nowelizacja w okresie *vacatio legis* musiała zgodnie z przepisami o wejściu w życie, zacząć obowiązywać przed dniem 1 grudnia 2013 roku, czyli w dniu 30 listopada 2013 r. W związku z tym, że podczas posiedzenia Senatu punktu obejmującego tę ustawę nie rozpatrywano, istnieje konieczność naprawnienia tej sytuacji. Senat przedstawił poprawki, które sanują tę sytuację.

Biuro Legislacyjne ma pewne zastrzeżenia, szczególnie odnośnie do poprawki nr 3, która jest poprawką podstawową w tym zestawieniu. W tej poprawce Senat proponuje, aby nowelizacja w okresie *vacatio legis* ustawy z dnia 8 listopada weszła w życie od dnia ogłoszenia z mocą od dnia 1 grudnia 2013 r., dlatego że niemożliwy jest do utrzymania termin, który ustanowiono w ustawie przyjętej przez Sejm – 30 listopada. Dostrzegamy pewien problem. Od dnia 1 grudnia 2013 r. przepisy majowej nowelizacji – tej właściwej – weszły w życie. Określone w tej nowelizacji podmioty nabyły uprawienia do składania wniosków do Centralnej Informacji o wyciągi z ksiąg wieczystych oraz o zgodę na wielokrotne nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w Centralnej Bazie Danych Ksiąg Wieczystych. Od dnia 1 grudnia obywatele mogą oczekiwać nowego funkcjonowania Centralnej Informacji, m.in. możliwości samodzielnego drukowania informacji z Centralnej Bazy Danych Ksiąg Wieczystych.

Poprawka Senatu *de facto* zawiesza stosowanie przepisów ustawy o księgach wieczystych oraz hipotece w zakresie majowej nowelizacji. Z tego powodu art. 2 uzyskuje moc wsteczną. Wszyscy znamy zasadę *lex retro non agit*. To jedna z naczelnych zasad demokratycznego państwa prawnego. Biuro Legislacyjne wskazuje, iż istnieją przesłanki i obawy, że z powodu przyjęcia tej poprawki, przy ewentualnym skierowaniu wniosku do Trybunału Konstytucyjnego, mógłby on orzec o ewentualnej niekonstytucyjności zmiany ustawy o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Drugim rozwiązaniem jest odrzucenie poprawek Senatu. Również nie jest to dobre. Odrzucenie poprawek Senatu spowoduje, że nowelizacja z dnia 8 listopada stanie się bezprzedmiotowa i nie będzie mogła funkcjonować w systemie. Z tego powodu znajdujemy się w sytuacji, że nie ma dobrego rozwiązania problemu. Przyjęcie poprawek niesie za sobą pewne ryzyko, jeśli będzie skierowany wniosek do Trybunału Konstytucyjnego, który może orzec o niekonstytucyjności tej nowelizacji. Odrzucenie poprawek spowoduje jednak, że nowelizacja stanie się bezprzedmiotowa. Podejmując decyzję Wysoka Komisja musi wziąć na siebie to ryzyko.

Mamy uwagi legislacyjne odnośnie do konstrukcji poprawek. Przy tego rodzaju zarzutach konstytucyjnych nie ma jednak większego sensu ich rozpatrywanie. Z formalnego punktu widzenia prosimy o przegłosowanie wszystkich trzech poprawek w formie łącznej, razem z zastrzeżeniem Biura odnośnie do poprawki nr 3.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Z tego wynika, że problem jest dość złożony. Mniejszym złem, jeśli można tak to nazwać, jest przyjęcie art. 2 w formule, w jakiej został zaproponowany. Proszę, głos ma pan minister, a następnie pan poseł.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, chcieliśmy do tego tematu podejść spokojnie. Wszyscy wiemy, że tę żabę musimy zjeść. To musimy zrozumieć. Dochodzenie tego, kto jest winien, że Senat otrzymał ustawę 12 listopada i nie przepracował jej, jest niewłaściwe. Każdemu organowi zdarzają się pomyłki i potknięcia. Tak się złożyło w przypadku Senatu. Fakt, obowiązuje zasada nieretroakcji – zgadzam się z tym. Możemy powiedzieć, że art. 2 – w mojej ocenie – będzie niekonstytucyjny od daty 1 grudnia do wejścia w życie ustawy. Tylko w tym zakresie. Jeśli ustawa trafi do Trybunału Konstytucyjnego, do tego czasu przepis będzie obowiązywał. Nie rwijmy sobie teraz włosów z głowy. Możemy pokazywać sobie, że jesteśmy purystami prawniczymi i wszystko jest niedobre. Nie ma innego, lepszego rozwiązania. Musimy tę żabę zjeść. Zgłaszam wniosek, aby przyjąć wszystkie poprawki.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję, panie ministrze. Czy ktoś z państwa posłów chce zabrać głos? Proszę bardzo, pan poseł Jaworski.

Poseł Andrzej Jaworski (PiS):

Pani przewodnicząca, chciałbym otrzymać informacje, jak ten system obecnie działa. Przechodzimy do tematu, biorąc pod uwagę problemy i błędy Senatu. Pamiętam, iż w listopadzie, gdy dyskutowaliśmy na ten temat, informacje jakie pojawiły się były takie – tak przynajmniej zrozumiałem – że system od dnia 1 grudnia będzie działał.

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Nie. Panie pośle, sytuacja była na etapie rozstrzygania przetargu. Przetarg już trwa – może pan to przeoczył lub zapomniał – ale było odwołanie od jego rozstrzygnięcia. Uchylona została decyzja rozstrzygająca i powtórnie z końcem listopada…

Poseł Andrzej Jaworski (PiS):

Odbyła się dyskusja odnośnie do tej daty. Ta data została wyznaczona na pierwszego…

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Data została wyznaczona na dzień 1 lipca. Dlatego w projekcie tej ustawy tak było. Dzień 1 grudnia nie był datą wejścia w życie ustawy. To była pierwotna data.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Tak, data majowa. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Andrzej Jaworski (PiS):

Mam pytanie odnośnie do art. 1a w poprawce. Nie wyobrażam sobie, jak ten przepis będzie funkcjonował. Wnioski o wydanie wyciągu z ksiąg wieczystych oraz wnioski o zgodę o wielokrotnie nieograniczone w czasie wyszukiwanie ksiąg wieczystych w Centralnej Bazie Danych Ksiąg Wieczystych, złożone od dnia 1 grudnia nie będą rozpatrywane. Co się z nimi będzie działo? Osoby lub firmy będą składały wnioski i będzie do nich trafiała informacja, że ten wniosek nie zostanie rozpatrzony i to wszystko?

Sekretarz stanu w MS Jerzy Kozdroń:

Czy mogę prosić, aby pan sędzia Pękalski odpowiedział na to pytanie, pani przewodnicząca?

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo proszę, udzielam panu głosu.

Główny specjalista w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych Ministerstwa Sprawiedliwości, sędzia Bogdan Pękalski:

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, odpowiedź na pytanie pana posła jest złożona. Po pierwsze, należy przypomnieć, czego dotyczyła ustawa z dnia 24 maja br. Bez tej informacji trudno zrozumieć charakter tych poprawek, które w jakiś sposób dzielą legislację. Prace legislacyjne zostały zakończone w dniu 24 maja br. – ustawą. Druga kwestia to odpowiedź na pytanie wprost.

Nowelizacja wprowadziła wyciągi i instytucję przeglądania ksiąg za pomocą internetu, a także instytucję wyszukiwania danych, w tym za pośrednictwem teletransmisji.

Pamiętamy gorącą dyskusję na ten temat. Funkcjonują również odpisy wydrukowane samodzielnie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Te funkcje systemu, o których przed chwilą mówiłem, umożliwiają przeglądanie danych. To fakt znany każdemu, kto chce zapoznać się z treścią ksiąg wieczystych oraz systemem dostępu za pośrednictwem internetu, na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości. Należy w tym celu podać pełen numer księgi wieczystej. Każdy, bez sprawdzania legitymacji czynnej, interesu prawnego i przesłanek może uzyskać wgląd do księgi wieczystej. Nie chodzi tu o odpis, a jedynie o wgląd.

Przepisy ustawy z 24 maja mogły wejść w życie nie tylko w sensie prawnym, ale również poprzez powołanie systemu, który realizuje te funkcjonalności. Pozostałe uprawnienia, ze względów *stricte* faktycznych są ograniczone. Nie wiem, czy są państwo zainteresowani historią przetargu, ale okazało się, że stosowanie ustawy o zamówieniach publicznych spowodowało jedenastomiesięczne opóźnienie. Nie jest tak, że o tym nie wiedzieliśmy. Liczyliśmy na to, że każdy kolejny miesiąc przyniesie rozstrzygnięcie, ale były liczne protesty i propozycje nowych procedur. Osobom, które nie znają końca tej historii chcę powiedzieć, że w dniu 28 listopada została podpisana umowa, której przedmiotem jest zrealizowanie pozostałych funkcji systemu. Umowa ta została aneksowana w dniu 29 listopada. W przeciwnym razie wykonawca miałby kilka dni na utworzenie systemu – do dnia 1 grudnia br. Jest to niewykonalne nie tylko ze względów prawnych, ale również technicznych. Nie uda się przygotować tak złożonego systemu w czasie kilku tygodni. Potrzeba na to kilka miesięcy, albo nawet kwartałów. Ustalono, że wykonawca przygotuje te elementy funkcjonowania systemu do czerwca 2013 roku. Termin lipcowy, który jest zaproponowany w nowelizacji wydaje się realny. Dotyczy on umowy, a nie tylko dążenia do tego, aby ktoś podjął się zadania. Wybrany został wykonawca, przyjęty został harmonogram prac oraz terminarz. Trwają intensywne prace.

Odpowiem teraz na pytanie, bowiem dotyczyło bardzo konkretnej sprawy – przepisu przejściowego, który ma rozwiązać problem wniosków, które wpłynęły. Panie pośle, można sobie wyobrazić – choć nie dzieje się tak w praktyce, ponieważ wnioskodawcy, którzy byli zainteresowani tymi metodami dostępu, zostali poinformowani o postępowaniu – taką sytuację. Przepisy dają podstawę do złożenia wniosku o założenie konta. Taki wniosek, gdyby wpłynął – cały czas mówimy o wyszukiwaniu ksiąg wieczystych w Centralnej Bazie Danych Ksiąg Wieczystych, jednej z kilku funkcji, ważnej i oczekiwanej, znaczącej dla podmiotów państwowych – w dniu dzisiejszym wymagałby zastosowania przepisów ustawy z dnia 24 maja. Przepis w ustawie stwierdza brak możliwości technicznych. Do tego potrzebna jest jednak decyzja administracyjna. Przyjęliśmy zasadę, że pozytywne decyzje związane z założeniem konta nie wymagają decyzji administracyjnej – bo z jakiego powodu. Faktycznie, konto założono – oznacza to pozytywne rozstrzygnięcie decyzji. W przypadku decyzji negatywnej potrzebna jest ona np. po to, aby ktoś mógł sprawdzić prawidłowość decyzji Ministra Sprawiedliwości, zaskarżając ją w trybie Kodeksu postępowania administracyjnego.

Wydawanie takich decyzji, powołując się na brak możliwości technicznych, ze świadomością, że system nie jest jeszcze gotowy, byłoby pewnego rodzaju pleonazmem. Stwierdzano by fakty oczywiste, bo przecież nie jest to tajemnica. Jest to smutna rzeczywistość. Z tego powodu ten przepis ma charakter normy intertemporalnej, która w tym okresie, gdyby takie wnioski się pojawiły, pozwoliłaby wyłączyć mechanizm: decyzja administracyjna, przesłanka, brak możliwości technicznej, ewentualne jej zaskarżenie, gdyż w uzasadnieniach decyzji poza tym, co wiemy obecnie, nie moglibyśmy zaproponować ministrowi sprawiedliwości innego rozwiązania. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze jakieś uwagi? Pan poseł Jaworski. Panie senatorze, za moment udzielę panu głosu. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Andrzej Jaworski (PiS):

Nawiązując do pana wypowiedzi, mam pewne wątpliwości odnośnie do tych przepisów. Staram się wczuć w potrzeby osób, które taki wniosek składają. Moim zdaniem, gdyby ten przepis zmierzał w kierunku rozpatrzenia wniosku w momencie zaistnienia moż-

liwości technicznych, to byłoby lepsze rozwiązanie. Zakładamy, że wszystko zacznie działać od dnia 1 lipca 2014 r. Przepis, że wnioski będą rozpatrywane nawet do dnia 1 lipca lub po tej dacie, ma w stosunku do osób składających tego rodzaju wnioski zupełnie inny wydźwięk niż stwierdzenie, że te wnioski w ogóle nie zostaną rozpatrzone. Jeśli przyjmujemy, że istnieje problem techniczny i nie można ich rozpatrzyć, łatwiej jest zrozumieć osobie, która składa tego rodzaju wnioski, bo ma w tym jakiś cel, że sprawie automatycznie nadany zostanie bieg od dnia 1 lipca 2014 r. niż żądać od niej, aby jeszcze raz złożyła wniosek w innym terminie, bo ten pierwszy nie zostanie rozpatrzony. Taki wniosek zostanie złożony i trafi *ad acta*, choć nawet do końca nie wiadomo, czy znajdzie się w archiwum. To będą wnioski gromadzone bez żadnych dalszych konsekwencji. Inne rozwiązanie spowodowałoby, że te wnioski automatycznie byłyby rozpatrzone, gdy system zostanie wprowadzony.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję panie pośle. Jeśli mogę prosić, odpowie jeszcze raz pan sędzia.

Główny specjalista w Departamencie Informatyzacji i Rejestrów Sądowych MS, sędzia Bogdan Pękalski:

Rozumiem te obawy. W praktyce katalog podmiotów potocznie zwanych uprawnionymi stanowią jednostki, z którymi mamy dość bliski kontakt. Nie jest tak, że ktoś nagle, przez nieświadomość, kierując się literą prawa, składa tego rodzaju wniosek i znajduje się w sytuacji, gdy prawo traktuje go w sposób mniej korzystny. Na podstawie doświadczeń z prac roboczych nad ustawą mogę powiedzieć, że zdecydowana większość podmiotów, pomijając komorników i notariuszy, zainteresowana jest dostępem do ksiąg poprzez teletransmisję. To bezwnioskowy wgląd w akta. W przyszłości istniejące urządzenia będą tak przygotowane, że będzie można złożyć zapytanie o wgląd do akt bez korzystania z indywidualnego konta i uwierzytelniania tegoż. Tak wygląda rzeczywistość. Notariusze i komornicy są tego świadomi. Prowadzimy z nimi rozmowy w różnych sprawach, które nas dotyczą. Przepisy weszły w życie, a system nie jest jeszcze gotowy. Spotykamy się z notariuszami i komornikami, mają oni świadomość, że rzeczywistość jest inna niż normy prawa, które weszły w życie z dniem 1 grudnia. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję. Proszę pana senatora Bohdana Paszkowskiego o zabranie głosu.

Senator Bohdan Paszkowski:

Pani przewodnicząca, ustawa została już zasadniczo omówiona. Chciałbym po wysłuchaniu dyskusji odnieść się do wypowiedzi pana legislatora. Była w niej opinia, że Senat popełnił błąd. W wypowiedziach posłów te słowa również się powtarzały. Nie ustalam porządku obrad Senatu. Z dokumentów, którymi dysponuję wynika, że Senat otrzymał ustawę w dniu 12 listopada 2013 r. Posiedzenie odbyło się 13 listopada. Nie znam przyczyn, nie wiem czy można było procedowanie tej ustawy umieścić w planie pracy w tym dniu, czy nie. Uważam, że stwierdzenie, że zamieszanie wynika z opieszałości i błędu Senatu jest co najmniej niestosowne. To wszystko, co chciałem powiedzieć w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Myślę, że to odczucie jest zbyt daleko idące. Nie chodzi o tworzenie takiej aury, oceny i opinii. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka pracuje nad uchwałą Senatu Rzeczpospolitej Polskiej, która została przekazana w sposób oficjalny. Państwo posłowie mają prawo wypowiadać się na temat własnej oceny i odczuć. Czynili to zresztą. Proszę nie wyciągać z tego daleko idących wniosków. Nie mamy zamiaru stosować krytyki. Uwagi zmierzają w tym kierunku, aby wyeliminować wątpliwości, jakie rodzą się podczas procedowania i czytania tej ustawy. To dobrze, że mówimy o tym szczegółowo i te kwestie są wyjaśnione.

Jeśli nie ma kolejnych zgłoszeń, to zamykam dyskusję. Biuro Legislacyjne proponuje, aby wszystkie trzy poprawki przegłosować łącznie. Czy dobrze zrozumiałam?

Legislator Łukasz Nykiel:

Tak, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Bardzo dziękuję.

Wobec tego, szanowni państwo posłowie przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów posłów jest za poparciem poprawek nr 1, nr 2 i nr 3 poddanych pod głosowanie? Proszę o podniesienie ręki. (13) Kto z państwa jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał (1)

Stwierdzam, że Komisja proponuje poparcie wszystkich trzech poprawek i rekomendowanie Wysokiej Izbie łącznego procedowania głosowania nad nimi.

Dziękuję za uwagę. Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Dotychczas posłem sprawozdawcą był pan poseł Krasulski. Czy pan poseł zechciałby dalej pełnić tę funkcję?

Poseł Leonard Krasulski (PiS):

Oczywiście.

Przewodnicząca poseł Stanisława Prządka (SLD):

Dziękuję. Czy są inne propozycje? Nie ma. Proszę jeszcze chwilę zaczekać. Pan poseł Krasulski będzie reprezentował Komisję przed Wysoką Izbą. Pragnę państwa posłów poinformować, że w dyspozycji sekretariatu Komisji znajduje się opinia Ministra Spraw Zagranicznych stwierdzająca, iż poprawki Senatu nie są objęte prawem Unii Europejskiej. Dziękuję, wyczerpaliśmy porządek dzienny.

Zamykam posiedzenie Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka.